

UPUTSTVO AUTORIMA

1. Obuhvat i sadržaj časopisa

- 1.1. Kao najstariji demografski časopis na Balkanu, *Stanovništvo* je pokrenuto 1963. godine, neposredno po osnivanju Centra za demografska istraživanja Instituta društvenih nauka. Od 1989. godine *Stanovništvo*, kao suizdavači, izdaju *Institut društvenih nauka* i *Društvo demografa Srbije*. Izdavanje časopisa finansijski pomaže Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije; godišnje izlaze dve sveske časopisa, u elektronskom i štampanom obliku.
- 1.2. Časopis ima za cilj da pomaže razvoj demografije, da doprinese širenju relevantnih demografskih znanja među istraživačima drugih naučnih disciplina, da podstiče interdisciplinarni pristup proučavanju demografskih fenomena, da širi pozitivnu populacionu klimu i doprinosi izgradnji svesti o važnosti populacionog faktora.
- 1.3. Prilozi objavljeni u *Stanovništvo* su u celini dostupni na internetu. Korisnici mogu da čitaju, učitavaju, kopiraju, distribuiraju, štampaju, pretražuju ili stave link na ceo tekst priloga bez ikakve naknade, jer *Stanovništvo* funkcioniše po modelu finansiranja koji čitaocima ne naplaćuje za pun pristup časopisu ("open access journal").
- 1.4. U prvom delu svake sveske objavljuju se sledeće kategorije recenziranih članaka: originalni naučni rad, pregledni rad, kratko ili prethodno saopštenje, naučna kritika odnosno polemika i osvrt. U drugom delu sveske objavljuju se prikazi knjiga, naučnih događaja i sl.

2. Prijavljivanje priloga

- 2.1. Ravnopravni kriterijumi za objavljivanje u *Stanovništvo* su: novi metodi, inovativnost u analitičkom pristupu, korisnost i kvalitet priloga.
- 2.2. Članak bi trebalo da ponudi značajnu količinu novih informacija i naučno relevantnih nalaza i da ima jasno definisanu strukturu (detaljnije u tehničkim instrukcijama ovog uputstva – deo 4).
- 2.3. Redakciji treba dostavljati samo priloge (članke, prikaze knjiga i osvrte) koji ranije nisu bili niti će biti objavljeni pre objavljivanja u *Stanovništvo*. To podrazumeva da dostavljeni prilog nije prihvaćen za objavljivanje u drugom časopisu. Prilog prihvaćen za objavljivanje u *Stanovništvo* ne sme biti objavljen u drugom časopisu bez obzira na jezik publikovanja. Nakon prihvatanja priloga za objavljivanje, autor popunjava i potpisuje Izjavu za autore o ekskluzivnosti objavljivanja priloga u *Stanovništvo*, kojom garantuje da podneti prilog predstavlja originalan rad, koji nije prethodno objavljivan i nije u procesu pripreme za objavljivanje drugde u svom konačnom obliku bilo u štampanoj ili elektronskoj formi (Izjavu je moguće učitati sa internet strane izdavača *Stanovištva*, odnosno iz otvorenih baza elektronskih izdanja naučnih časopisa Srbije).
- 2.4. Priloge slati isključivo elektronskom poštom na adresu: mzelic@idn.org.rs.

- 2.5. Članak treba da bude dužine do 35.000 znakova bez razmaka (ovaj obim uključuje sažetak, ali ne i spisak literature i opširniji rezime), a ostali prilozi do 15.000 znakova bez razmaka. Izuzetak su pregledni radovi koji mogu biti dužine do 50.000 znakova bez razmaka. U određivanju dužine teksta, grafički prilozi (tabele, grafikoni, kartogrami i sl.) se računaju kao 2.400 znakova bez razmaka (cela strana) odnosno 1.200 (pola strane).

3. Recenziranje i publikovanje članka

- 3.1. Dostavljeni članak se prosleđuje uredništvu koje će u roku od dve sedmice odlučiti da li članak šalje na recenziranje zavisno od toga da li tema i obuhvat članka odgovaraju profilu časopisa. Članak ocenjuju dva recenzenta, u vremenskom periodu do tri meseca. U slučaju da recenzent nije u mogućnosti da završi proces, angažuje se alternativni recenzent, što može dovesti do kašnjenja recenzije.
- 3.2. Na osnovu prispelih recenzija, uredništvo donosi odluku o narednim koracima. Urednik može preporučiti da se članak odbije ili da se autoru (autorima) rad vrati na doradu u skladu sa preporukama recenzenata i urednika. U tom slučaju recenzirani rad se šalje (prvonađenom) autoru uz određen, uobičajeno kraći rok za sprovođenje ispravki. Prilikom podnošenja korigovanog rada, autor treba da dostavi i Pismo uredniku, koje sadrži detaljne odgovore, tačku po tačku, za svaki od komentara recenzenata i urednika. U postupku dorade rada, ne treba praviti bilo kakve izmene koje nisu predložene od strane recenzenta i/ili urednika.
- 3.3. Od autora se može tražiti da pregleda i odobri završnu verziju članka pripremljenu za objavljivanje, pri čemu su ti rokovi uobičajeno kratki i striktni (do pet dana). Sve eventualne ispravke treba dostaviti uredniku u okviru jednog mejla. Nikakve revizije, ažuriranja i ispravke nisu moguće nakon ove faze.
- 3.4. Kategorizaciju članka vrši recenzent, a verifikuje urednik. U slučaju različitih stavova, o kategorizaciji članka odlučuje urednik u konsultaciji sa članovima redakcije.
- 3.5. Urednik mora dati konačno odobrenje za objavljivanje članka i zadržava pravo da ne uvaži preporuke redakcije ukoliko smatra da članak (ne) ispunjava uslove za objavljivanje. Poverljivi detalji recenzentskih izveštaja, kao i odluke urednika o pojedinačnim člancima ne diskutuju se sa autorima.
- 3.6. Ukoliko recenzenti i/ili urednik ne predlože nikakva poboljšanja članka, urednik obaveštava (prvonađenog) autora da je prilog prihvaćen za objavljivanje.
- 3.7. Nakon objavljivanja, članak će u celini i bez ograničenja biti dostupan u elektronskom obliku na internet stranama izdavača *Stanovništva* (Institut društvenih nauka i Društvo demografa Srbije), kao i u otvorenim bazama elektronskih izdanja naučnih časopisa Srbije: doiSerbia.nb.rs, komunikacija.org.rs, scindeks.ceon.rs.
- 3.8. Autori su isključivo odgovorni za izjave i ideje izražene u svojim priložima. U tom smislu, samo potpuno autorizovani radovi će biti objavljeni.
- 3.9. Kao vlasnik autorskih prava, svaki autor priloga neopozivo i bezuslovno

Uputstvo autorima

ustupa pravo izdavačima *Stanovništva* da, za sva vremena, za sve slučajeve, za sva izdanja i za sve medije, neograničeno, ali ne i ekskluzivno, reprodukuju i distribuiraju prihvaćeni članak u Srbiji i drugim državama, bez ikakve naknade.

- 3.10. Sami autori su odgovorni za obezbeđivanje dozvola za reprodukovanje autorski zaštićenog materijala iz drugih izvora.
- 3.11. Za članak objavljen u Stanovništvu ne isplaćuje se honorar.

4. Tehnička uputstva za pripremu priloga

4.1. Prilikom podnošenja priloga, u propratnom pismu uredništvu (zaseban MS Word dokument) neophodno je navesti sledeće: naslov rada; puno ime i prezime autora; akademski naziv; naučnoistraživačko zvanje odnosno funkciju; naziv i adresu ustanove u kojoj je autor zaposlen ili drugu odgovarajuću adresu; email adresu i broj telefona. Ove informacije (osim broja telefona) se u celini navode u Beleškama o autorima na kraju časopisa. U slučaju više autora, prvoimeni autor će primati komentare recenzentata i primedbe i napomene urednika (ili tehničkog urednika).

4.2. Priloge slati kao MS Word dokumente (Times New Roman, 11pt, jednostruki prored). Format teksta treba da bude što jednostavniji, jer će većina primenjenih formatiranja biti uklonjena i zamenjena tokom pripreme za štampu. Gde god je podesno, treba koristiti podebljanje, kurziv, supskripte, superskripte, kao i pogodnosti tekst procesora za prikazivanje jednačina. Fusnote se nalaze na dnu stranice i obeležavaju se sukcesivno arapskim brojevima.

4.3. Članak treba da sadrži sledeće: naslov, strukturirani sažetak, ključne reči, glavni tekst, spisak literature i opširniji rezime. Pre spiska literature, preporučuje se i navođenje izraza zahvalnosti koji ukazuju na izvore finansiranja nalaza prikazanih u članku. Informacije o autoru (autorima) navode se samo i isključivo u propratnom pismu uredništvu prilikom podnošenja priloga.

4.3.1. Naslov opisuje članak i/ili glavne odnose između varijabli (do 10 reči).

4.3.2. Sažetak daje kratak i jasan rezime članka (od 150 do 250 reči) odražavajući osnovnu strukturu rada (predmet i cilj, metodi, rezultati i zaključak), uz upotrebu termina koji se često koriste za indeksiranje i pretragu članaka.

4.3.3. Navesti pet ključnih reči odnosno deskriptora na srpskom i engleskom (za radove na srpskom) ili na srpskom jeziku (za radove na nekom od stranih jezika).

4.3.4. Tekst članka bi trebalo da ima sledeću strukturu odeljaka: uvod, metodi, rezultati, diskusija i zaključak (ne nužno pod ovim nazivima). U zavisnosti od sadržaja i kategorije članka, moguće je izostaviti neke od odeljaka. Na primer, kod preglednog članka, moguće je izostaviti odeljke o metodima i rezultatima, dok naučna kritika ili polemika može uključiti samo odeljke o motivima rada, konkretnim istraživačkim problemima i diskusiju.

- *Uvod* opisuje istraživački problem, sumira relevantna prethodna istraživanja u logičkom i kritičkom maniru, vodi čitaoca ka glavnom istraživačkom pitanju članka; jasno formuliše predmet i cilj istraživanja, kao i postojeće nalaze i teorije koje prikazano istraživanje testira ili pokušava da nadogradi (približno četvrtina članka).

- Odeljak *o metodi (metodima)* treba da pokaže kojim postupcima se postiže cilj naveden u

članku; jasno opisuje empirijski plan istraživanja, uzorački postupak, korišćene podatke, mere, instrumente i postupke (novi metodi bi trebalo da budu opisani detaljnije); može početi sa hipotezom.

• *Rezultati*: Obrada podataka i statistička analiza treba da budu jasno izložene (naročito ako su korišćeni novi ili retki postupci); rezultate treba prikazati u logičkom nizu; pored numeričkog prikaza statističke analize, autori treba da uključe i narativno objašnjenje nalaza, dok interpretaciju treba ostaviti za diskusiju.

► Uključiti samo relevantne i informativne grafikone, kartograme i tabele; treba dostaviti i podatke na osnovu kojih su urađeni (bez obzira što nisu sastavni deo rukopisa), a ukoliko su grafikoni napravljeni u MS Excelu, pobrinuti se da dozvoljavaju pristup izvornim podacima na osnovu kojih su kreirani.

► Prihvataju se ilustracije i grafikoni u boji za elektronsko izdanje, ali treba imati na umu da se časopis štampa u crno-beloj tehnici (treba dostaviti verzije u boji za elektronsko izdanje gde god je to moguće); takođe, časopis se pridržava strogih pravila u vezi sa zaštitom autorskih prava te ukoliko ilustracije nisu originalne neophodno je da autor obezbedi potrebne dozvole. Sve vrste ilustracija treba dostaviti u visokoj rezoluciji (format JPEG ili TIFF, 300dpi).

► Sve grafikone, tabele, kartograme i ostale ilustracije treba priložiti na kraju članka (nakon spiska literature), i to svaku stavku na posebnoj stranici odgovarajućim redosledom; ovaj odeljak treba da započne stranicom koja sadrži opise i legende (ako postoje) za svaku od stavki, takođe odgovarajućim redosledom; ispod tabela, grafikona i ostalih ilustracija navodi se izvor podataka, a eventualne napomene u novom redu ispod izvora; u samom radu, treba specificovati željeni položaj svakog grafikona, tabele, kartograma ili druge ilustracije obeležavajući ih sukcesivno arapskim brojevima. Upućivanje na tabele i grafičke priloge u samom tekstu mora biti u skladu sa numeracijom (npr: u tabeli 1), a ne sa pozicijom priloga u tekstu (npr: u gore navedenoj tabeli). Konačna pozicija tabela i grafičkih priloga u tekstu može biti drugačija od izvorne zbog postizanja što boljeg preloma članka. Uredništvo neće objaviti sve priloge ako proceni da ih ima previše, kao ni one lošeg kvaliteta.

• *Diskusija i zaključak* sadrže interpretaciju dobijenih rezultata, koja treba da bude u kontekstu modela, teorija i nalaza prikazanih u uvodu; treba jasno specificovati koja su od ranijih istraživanja podržana, osporena ili unapređena nalazima prezentovanim u radu, a zatim, ako je moguće, ponuditi nove modele ili okvire za ostvarene nalaze; dati samo logičke tvrdnje na osnovu prikazanih nalaza, ali treba specificovati kada vaš novi model može inkorporirati rezultate drugih; zaključak mora biti u zasebnom odeljku, koji bi trebalo da iskaže kako je prikazano istraživanje unapredilo postojeće naučno znanje; diskusija zajedno sa zaključkom može obuhvatiti i do 30% članka, ali u svakom slučaju ova dva odeljka zajedno ne bi trebalo da budu kraća od uvoda.

4.3.5. Spisak literature bi trebalo da sadrži svu literaturu pomenutu u članku i ništa preko toga; većina referenci bi trebalo da bude novijeg datuma, demonstrirajući aktuelni naučni značaj prikazanog istraživanja.

• U tekstu se navođenje literature vrši na sledeći način: "Sauvy (1952) pod demografskim investicijama podrazumeva ..." ili "Stanovništvo nekih opština Sao Paula godišnje je raslo po stopi od 23 do 48% (Sunkel, 1980: 32)"; neophodna je potpuna usklađenost imena autora i godine izdanja citiranog dela navedenog u tekstu i u priloženoj bibliografiji.

• Bibliografija citiranih radova klasifikuje se po abecednom redu prezimena autora odnosno naziva institucija. U slučaju navođenja više radova istog autora, najpre se navodi najranije objavljeno delo.

• Kada se citiraju dela dva ili tri autora, samo se kod prvog autora piše prvo prezime pa inicijal imena, a kod ostalih inicijal imena pa prezime. Prezimena svih autora se pišu velikim slovima. Ukoliko su rad napisala više od tri autora, citira se samo inicijal imena prvog i uz njega se stavlja: i dr. odnosno et al.

Uputstvo autorima

- Primeri za navođenje raznih vrsta radova su sledeći:

- ▶ **za monografije:**

BREZNIK, D. (1988). *Demografija. Analiza metodi i modeli* (Beograd: Naučna knjiga).

- ▶ **za delove monografija više autora odnosno radove iz zbornika:**

WERTHEIMER-BALETIĆ, A. (1979). "Women's Employment in Yugoslavia".
U M. Macura (ed.) *The Effect of Current Demographic Change in Europe on Social Structure* (Beograd: Ekonomski institut).

- ▶ **za članke iz časopisa:**

SENTIĆ, M., i S. OBRADOVIĆ (1963). "Novi izvori za izučavanje migracija".
Stanovništvo, god. I, br. 3.

- ▶ **za članke iz novina:**

STOJANOVIĆ, S. (2005) "Očuvanje vlastitog identiteta". Feljton u listu *Politika* (Beograd), str. 21, 30. decembar.

- ▶ **za priloge sa interneta:**

SKIRBEKK, V. (2008). "Fertility Trends by Social Status", *Demographic Research*, <http://www.demographicresearch.org/Volumes/Vol18/5/>.

HMD (2009). The Human Mortality Database (HMD),

http://www.mortality.org/cgi-bin/hmd/hmd_download.php, preuzeto 30.7.2009.

- 4.3.6. Posle članka (nakon bibliografije odnosno eventualnih grafičkih priloga), prilaže se opširniji rezime u skladu sa strukturom rada (do 3.000 znakova bez razmaka) na srpskom ili engleskom (za radove na srpskom) ili na srpskom jeziku (za radove na nekom od stranih jezika).
- 4.3.7. Stil pisanja i jezička kompetencija mogu biti kratko komentarisani u procesu recenziranja; sitnije propuste koriguje lektor; međutim, članci koji obiluju slovni i gramatičkim greškama ne mogu se prihvatiti za objavljivanje. Koristiti rodno neutralan jezik.
- 4.4. **Prikazi** knjiga, časopisa i drugih radova iz oblasti nauke o stanovništvu na početku treba da sadrže potpune bibliografske podatke prikazanog dela (ime i prezime autora dela, naslov, naziv izdavača, sedište izdavača, godinu izdanja, ukupan broj strana). **Osvrti**, takođe, na početku treba da sadrže sve relevantne informacije o naučnom skupu, konferenciji, publikaciji ili akciji na koju se odnose. Ime autora osvrtu odnosno prikaza navodi se na kraju rada.

Redakcija časopisa *Stanovništvo*